

22 . Covasna | Comuna: Oraș Covasna | Județ: Covasna | Punct: Cetatea Zânelor - Dealul Cetății | Anul: 2023

Anul: 2023

Cod RAN: 63535.01

Perioade: Preistorie, Protoistorie, Evul Mediu

Epoci: Epoca bronzului, Hallstatt, La Tène mijlociu, Medievală - Neprecizată

Tipuri sit: amenajare/construcție

Autori: Dan Ștefan, Dan Lucian Buzea, Daniel Cioată, Virgil Apostol, Oana Tutilă, Cătălin Cristescu, Valeriu Sîrbu, Luca Paul Pupeză, Viorica Crișan

Instituții: Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Sfântu Gheorghe, Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Sfântu Gheorghe, Muzeul Județean Mureș, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva, Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București

Nr. autorizație: 98

Data autorizației: 2023-04-28

Raport de cercetare arheologică de la Covasna, jud. Covasna, Punct: Cetatea Zânelor - Dealul Cetății

Rezumat

Săpăturile arheologice din 2023 de la Covasna - Cetatea Zânelor au fost desfășurate pe terasa a doua, în apropierea bastionului. Cercetările au continuat în cadrul Edificiului II, care probabil a avut trei rânduri de stâlpi (10 pe rând, cu excepția rândului central, care avea 11 stâlpi) sau patru rânduri de stâlpi (ultimul rând fiind parțial investigat, cu 5 stâlpi identificați până în prezent).

Raport

Situl arheologic Covasna - Cetatea Zânelor este situat la periferia orașului Covasna, pe Dealul Cetății. Cele mai numeroase descoperiri din sit aparțin epocii dacice, dar s-au găsit și materiale din epoca bronzului, prima epocă a fierului sau din Evul Mediu. Suprafața amenajată de către daci pe Dealul Cetății este de circa 30.000 m², incluzând aici o acropolă și cel puțin șase terase (numerotate convențional cu cifre romane, de la I la VI) (Pl. I/1). Terassele antropogene au fost susținute și apărute de circa 700 m de ziduri din piatră sumară fasonată, ce aveau în partea superioară o palisadă de lemn. Pe traseul zidului, la intersecția dintre Terasa a II-a și Terasa a III-a, s-a descoperit un bastion patrulater. Cercetările arheologice s-au concentrat în ultimele campanii în zona bastionului și a zidului de curtină de pe Terasa a II-a. Aici s-au descoperit două edificii orientate aproximativ E-V ce aveau acoperișul susținut de stâlpi din lemn dispuși în șiruri. Edificiul I se află la nord-est de bastion iar Edificiul II la nord-vest. Cercetat parțial, Edificiul I avea cel puțin 27 de stâlpi de susținere dispuși pe trei șiruri (din 2017 nu s-au mai făcut cercetări în această zonă). Pentru a delimita Edificiul II spre vest, în campania din anul 2018 a fost trasată o nouă suprafață, denumită SPF II, de cca 8X10 m (devenită între timp de 11X11 m) (Pl. I/1). În această suprafață în perioada 2018-2022 s-au cercetat marea majoritate a nivelurilor aferente Edificiului II. La finalul campaniei din anul 2022 s-a ajuns la un număr 31 de gropi de stâlpi identificate ca aparținând Edificiului II, dispuse pe trei șiruri (câte 10 pe șirurile laterale și 11 pe cel central) (Pl. I/2). La îndreptarea profilului de NE al SPF II au fost identificate alte cinci gropi de stâlpi dispuse în același șir. Acest nou șir de cinci gropi este paralel cu celelalte trei din Edificiul II, dar dispus la o distanță de cca. 2,40 m față de 2,20 m cât este distanța aproximativă dintre celelalte șiruri. Totuși, planimetria și stratigrafia similară indică faptul că acest nou șir de gropi de stâlpi face parte din Edificiul II, care ar avea astfel patru șiruri de stâlpi. Dacă așa este cazul se va vedea în momentul extinderii cercetării din SPFII spre nord-est. În campania din anul 2023 s-a continuat adâncirea în SPF II, în stratul cu stâncă sfărâmată aflat la baza (fundația) Edificiului II. Deși s-a ajuns la cca. – 2,60 m adâncime, acesta nu a

fost săpat integral. S-au conturat foarte bine gropile de stâlpi identificate anterior, dar mai ales șanțurile de implantare a stâlpilor săpate în stâncă (Pl. I/3, 4). Nu au fost identificate alte gropi de stâlpi spre vest, cel mai probabil Edificiul II fiind delimitat aici de stânca nativă. Astfel, până în prezent Edificiul II a fost delimitat pe trei laturi: la vest (stâncă nativă), la est (stânca nativă dinspre Edificiul I) și la sud (zidul terasei și bastionul). Marea majoritate a materialului arheologic a fost descoperit în staturile de pământ cenușiu cu pigment de cărbune care aparțin Edificiului II. În stratul cu stâncă sfărâmată au fost găsite relativ puține materiale. S-au descoperit mai ales fragmente ceramice de la vase diverse, unele cu graffiti, și obiecte din bronz sau fier. Totodată, s-au găsit și numeroase oase de animale. Funcționalitatea edificiilor cu șiruri de stâlpi nu este pe deplin stabilită, dat fiind faptul că nu au fost în întregime conturate, iar materialul care le aparține se află în studiu. Poate fi vorba despre temple, de tipul celor cu alinamente de coloane (dispușe fie pe trei, fie pe patru șiruri), dar nu poate fi exclusă încă și o altă funcționalitate. Cercetările în afara zonei fortificate au fost relativ restrânse. Șaua de legătură dintre Dealul Cetății și culmile învecinate reprezintă o zonă de interes major pentru că pe acolo cel mai probabil trecea drumul antic de acces în cetate. Aici au fost făcute doar unele investigații geofizice. Pentru a verifica rezultatele acestor investigații dar mai ales pentru a stabili stratigrafia zonei s-a trasat o suprafață S I de 10X2 m, orientată aproximativ NV-SE, perpendiculară pe drumul actual de acces (care urmează șaua de legătură). S-a ajuns cu adâncirea până la cca. -0,70 m, într-un strat negricios cu piatră sfărâmată (aflat sub un strat maroniu-gălbui lutos). Nu s-au descoperit materiale arheologice. Problemele pe care le ridică interpretarea descoperirilor din situl de la Covasna - Cetatea Zânelor sunt numeroase, rezolvarea lor presupunând deschiderea de noi unități de săpătură sau continuarea celor vechi. Pe termen scurt se are în vedere continuarea cercetării în apropierea bastionului de pe Terasa a II-a pentru a delimita edificiile cu șiruri de stâlpi. Totodată vor continua cercetările și pe șaua de legătură pentru a stabili dacă drumul antic trecea pe aici.

Informații suplimentare online

[Raportul 7078 din cronică.cimec.ro](http://raportul7078.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.Mapserver.Cimec.ro)
